

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

16. juli 2015*

»Appel — dumping — import af visse typer folie af aluminium med oprindelse i Armenien, Brasilien og Kina — Republikken Armeniens tiltrædelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO) — artikel 2, stk. 7, i forordning (EF) nr. 384/96 — forenelighed med aftalen om anvendelsen af artikel VI i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel af 1994 (GATT)«

I sag C-21/14 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 16. januar 2014,

Europa-Kommissionen ved J.-F. Brakeland, M. França og T. Maxian Rusche, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

appellant,

støttet af:

Europa-Parlamentet ved D. Warin og A. Auersperger Matić, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenient,

de øvrige parter i appelsagen:

Rusal Armenal ZAO, Jerevan (Armenien), ved avocat B. Evtimov,

sagsøger i første instans,

Rådet for Den Europæiske Union ved S. Boelaert og J.-P. Hix, som befuldmægtigede, bistået af solicitor B. O'Connor og avocat S. Gubel, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling)

sammensat af præsidenten, V. Skouris, vicepræsidenten, K. Lenaerts, afdelingsformændene R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen og K. Jürimäe samt dommerne A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, M. Safjan, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal, J.L. da Cruz Vilaça (refererende dommer) og C. Lycourgos,

* Processprog: engelsk.

generaladvokat: J. Kokott

justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 10. februar 2015,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 23. april 2015,

afsagt følgende

Dom

- 1 Med sin appel har Europa-Kommissionen nedlagt påstand for Domstolen om ophævelse af Den Europæiske Unions Rets dom af 5. november 2013, Rusal Armenal mod Rådet (T-512/09, EU:T:2013:571, herefter »den appellerede dom«), hvorved Retten annullerede Rådets forordning (EF) nr. 925/2009 af 24. september 2009 om indførelse af en endelig antidumpingtold og om endelig opkrævning af den midlertidige antidumpingtold på importen af visse typer folie af aluminium med oprindelse i Armenien, Brasilien og Folkerepublikken Kina (EUT L 262, s. 1, herefter »den anfægtede forordning«), i det omfang denne forordning vedrører Rusal Armenal ZAO (herefter »Rusal Armenal«).

Retsforskrifter

WTO-retten

- 2 Ved Rådets afgørelse 94/800/EF af 22. december 1994 om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguay-rundens regi (1986-1994), for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence (EFT L 336, s. 1), godkendte Rådet for Den Europæiske Union overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO), som blev undertegnet i Marrakech den 15. april 1994, samt de aftaler, der er opført i bilag 1, 2 og 3 til denne overenskomst (herefter under ét »WTO-aftalerne«), iblandt hvilke indgår den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel af 1994 (EFT 1994 L 336, s. 11, herefter »GATT 1994«) og aftalen om anvendelsen af artikel VI i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel af 1994 (EFT 1994 L 336, s. 103, herefter »antidumpingaftalen«).

GATT 1994

- 3 Artikel VI, stk. 1, i GATT 1994 bestemmer følgende:

»De kontraherende parter erkender, at dumping, hvorved et lands varer indføres på markedet i et andet land til priser, der er lavere end varenes normale værdi, er forkastelig, såfremt den forvolder eller truer med at forvolde væsentlig skade for en på den kontraherende parts territorium etableret erhvervsgren eller i væsentlig grad forsinker oprettelsen af en indenlandsk erhvervsgren. I denne artikel anses en vare for at være indført på markedet i et importerende land til en pris, der er lavere end dens normale værdi, såfremt prisen på den fra et land til et andet udførte vare

- a) er mindre end den tilsvarende pris for samme vare i den sædvanlige handel, når den er bestemt til forbrug i det eksporterende land

[...]«

- 4 Den anden tillægsbestemmelse til artikel VI, stk. 1, i GATT 1994, der er indeholdt i tillæg I hertil, fastsætter følgende:

»Det erkendes, at der i tilfælde af indførsel fra et land, der har et fuldstændigt eller i det væsentlige fuldstændigt monopol på sin handel, og hvor alle indenlandske priser fastsættes af staten, kan forekomme særlige vanskeligheder ved afgørelsen af, om man med det i stk. 1 nævnte formål er i stand til at sammenligne priserne, og i sådanne tilfælde kan importerende kontraherende parter finde det nødvendigt at tage den mulighed i betragtning, at en nøjagtig sammenligning med indenlandske priser i et sådant land ikke altid vil være hensigtsmæssig.«

Antidumpingaftalen

- 5 Antidumpingaftalens artikel 2, der har overskriften »Konstatering af dumping«, bestemmer følgende:

»2.1. I denne aftale anses en vare for at være en dumpingvare, dvs. bragt i handelen i et andet land til en pris, der er lavere end varens normale pris, hvis eksportprisen på den vare, der udføres fra et land til et andet, er lavere end den tilsvarende pris for samme vare i normal handel, når den er bestemt til forbrug i eksportlandet.

2.2. Sælges samme vare ikke i normal handel på eksportlandets hjemmemarked, eller muliggør et sådant salg ikke en behørig sammenligning på grund af den særlige markedssituation eller det pågældende salgs ringe omfang på eksportlandets hjemmemarked [...], fastlægges dumpingmargenen ved en sammenligning med den tilsvarende pris for samme vare ved udførsel til et velvalgt tredjeland, forudsat at denne pris er repræsentativ, eller med produktionsomkostningerne i oprindelseslandet med et rimeligt tillæg til dækning af salgs- og administrationsomkostninger og andre generalomkostninger samt fortjeneste.

[...]

2.7. Denne artikel foregriber ikke anden supplerende bestemmelse ad artikel VI, [stk.] 1, i tillæg I til GATT 1994.«

EU-retten

Grundforordningen

- 6 På tidspunktet for de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for tvisten, var de bestemmelser, der regulerede Den Europæiske Unions vedtagelse af antidumpingforanstaltninger, indeholdt i Rådets forordning (EF) nr. 384/96 af 22. december 1995 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab (EFT 1996 L 56, s. 1), som senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 2117/2005 af 21. december 2005 (EUT L 340, s. 17, herefter »grundforordningen«). Grundforordningen blev ophævet ved Rådets forordning (EF) nr. 1225/2009 af 30. november 2009 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab (EUT L 343, s. 51).
- 7 Femte og syvende betragtning til grundforordningen havde følgende ordlyd:

»(5) [D]en nye aftale om dumping, nemlig [antidumpingaftalen], indeholder nye og detaljerede regler, især med hensyn til beregningen af dumping, procedurerne for indledning og gennemførelse af en undersøgelse, herunder fastlæggelsen og behandlingen af de faktiske oplysninger, indførelsen af midlertidige foranstaltninger, indførelsen og opkrævningen af antidumpingtold, varigheden af og genoptagelse af undersøgelse af antidumpingforanstaltninger samt offentliggørelsen af

oplysninger om antidumpingundersøgelser; i betragtning af de omfattende ændringer og for at sikre en korrekt og gennemsigtig gennemførelse af de nye regler bør ordlyden af de nye aftaler i videst muligt omfang overføres til fællesskabslovgivningen.

[...]

- (7) [V]ed fastlæggelsen af den normale værdi for lande uden markedsøkonomi må det anses for formålstjenligt at fastsætte regler for valg af et egnet tredjeland med markedsøkonomi, der kan anvendes med henblik herpå, og endvidere bør det fastsættes, at hvis det ikke er muligt at finde et egnet tredjeland, kan den normale værdi fastsættes på ethvert andet rimeligt grundlag.«
- 8 Grundforordningens artikel 1, stk. 2, bestemte, at en vare »anses for at være en dumpingvare, hvis dens eksportpris ved salg til Fællesskabet er lavere end den sammenlignelige pris for samme vare i normal handel, som er konstateret i eksportlandet«.
- 9 Med henblik på at afgøre, om der forelå dumping, var der i grundforordningens artikel 2, stk. 1-7, fastsat regler for beregningen af den normale værdi. Mens den normale værdi i medfør af denne forordnings artikel 2, stk. 1, normalt var fastsat på grundlag af de priser, der praktiseredes i eksportlandet, foreskrev artikel 2, stk. 7, i forhold til indførsel fra lande uden markedsøkonomi anvendelsen af den såkaldte metode med »et analogt land«. Denne sidstnævnte bestemmelse var affattet således:
- »a) Ved indførsel fra lande uden markedsøkonomi [(Albanien, Armenien, Aserbajdsjan, Hviderusland, Georgien, Nordkorea, Kirgisistan, Moldavien, Mongoliet, Tadsjikistan, Turkmenistan og Usbekistan)] fastsættes den normale værdi på grundlag af prisen eller den beregnede værdi i et tredjeland med markedsøkonomi eller prisen ved salg fra et sådant tredjeland til andre lande, herunder Fællesskabet, eller, hvis dette ikke er muligt, på ethvert andet rimeligt grundlag, herunder den pris, der faktisk er betalt eller skal betales i Fællesskabet for samme vare, om nødvendigt justeret for at indregne en rimelig fortjenstmargen.

[...]

- b) I forbindelse med antidumpingundersøgelser vedrørende indførsel fra Folkerepublikken Kina, Vietnam og Kasakhstan og lande uden markedsøkonomi, som er medlemmer af WTO på datoen for indledningen af undersøgelsen, fastsættes den normale værdi i overensstemmelse med stk. 1 til 6, hvis det på grundlag af velbegrundede krav herom fra en eller flere producenter, der er omfattet af undersøgelsen, og i overensstemmelse med kriterierne og procedurerne i litra c) er påvist, at de markedsøkonomiske principper er fremherskende for denne producent eller disse producenter med hensyn til fremstilling og salg af den berørte samme vare. Hvis dette ikke er tilfældet, finder reglerne i litra a) anvendelse.
- c) Et krav i henhold til litra b) skal [...] indeholde tilstrækkelige beviser for, at producenten driver virksomhed under markedsøkonomiske vilkår, dvs. at:
- [V]irksomhedernes beslutninger om priser, omkostninger og inputs, herunder rå- og hjælpestoffer, teknologi, arbejdskraft, produktion og investeringer, skal træffes som reaktion på markedssignaler, der afspejler udbuds- og efterspørgselsforholdene, og uden nogen omfattende statslig indgriben; i den sammenhæng skal udgifterne til de vigtigste inputs i alt væsentligt afspejle markedsværdierne.
 - [V]irksomhederne skal benytte ét klart sæt grundlæggende regnskabsforskrifter, som revideres uafhængigt i overensstemmelse med internationale regnskabsstandarder og anvendes til alle formål.

- [V]irksomhedernes produktionsomkostninger og økonomiske situation må ikke gøres til genstand for væsentlige fordrejninger, der er overført fra det tidligere ikke-markedsøkonomiske system, navnlig for så vidt angår nedskrivning af aktiver, andre afskrivninger, kompensations- eller byttehandel og betaling via gældskompensation.
- [D]e pågældende virksomheder skal sikres ved rimelig anvendelse af egnede love om konkurs og ejerforhold, der giver retlig sikkerhed og stabilitet i forbindelse med driften af virksomheder [...]
- Valutaomregninger skal finde sted til markedskurs.

[...]«

- 10 I tilfælde af anvendelse af grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra a), kunne der i medfør af denne forordnings artikel 9, stk. 5, fastsættes en individuel told for de eksportører, der opfyldte visse betingelser, som var fastlagt i denne sidstnævnte bestemmelse.

Forordning (EF) nr. 2238/2000

- 11 Tredje til sjette betragtning til Rådets forordning (EF) nr. 2238/2000 af 9. oktober 2000 om ændring af forordning nr. 384/96 (EFT L 257, s. 2) havde følgende ordlyd:

- »(3) I henhold til [grundforordningens] artikel 2, stk. 7, [...] skal den normale værdi [...] fastsættes i overensstemmelse med de regler, der gælder for lande med markedsøkonomi i de tilfælde, hvor det er påvist, at de markedsøkonomiske principper er fremherskende for en eller flere producenter, der er omfattet af undersøgelsen med hensyn til fremstilling og salg af den berørte vare.
- (4) Reformprocessen i [...] Vietnam og Kasakhstan har grundlæggende ændret disse landes økonomi og betydet, at der er opstået virksomheder, for hvilke markedsøkonomiske betingelser er fremherskende. Disse [...] lande har således bevæget sig bort fra de økonomiske omstændigheder, der blev lagt til grund for anvendelsen af fremgangsmåden med et analogt land.
- (5) Det er nødvendigt at ændre Fællesskabets antidumpingpraksis, således at det vil være muligt at tage hensyn til de ændrede økonomiske omstændigheder [...].
- (6) Det er også hensigtsmæssigt at indrømme tilsvarende behandling ved import fra sådanne lande, der er medlemmer af [WTO] på datoen for indledningen af den pågældende antidumpingundersøgelse.«

Sagens baggrund

- 12 Rusal Armenal er et selskab, som fremstiller og eksporterer aluminiumsprodukter, og som blev stiftet i Armenien i 2000.
- 13 Efter klage indgivet den 28. maj 2008 indledte Kommissionen en antidumpingprocedure vedrørende importen af visse typer folie af aluminium med oprindelse i Armenien, Brasilien og Kina. Rusal Armenal bestred anvendeligheden i det foreliggende tilfælde af grundforordningens artikel 2, stk. 7, henset til bl.a. Republikken Armeniens tiltrædelse den 5. februar 2003 af overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen, som blev undertegnet i Marrakech den 15. april 1994. Rusal Armenal anmodede i øvrigt om at blive tildelt status som selskab, der driver virksomhed på markedsøkonomiske vilkår (herefter »markedsøkonomisk status«), eller at blive indrømmet en individuel behandling som omhandlet i grundforordningens artikel 9, stk. 5.

- 14 Den 7. april 2009 vedtog Kommissionen forordning (EF) nr. 287/2009 om indførelse af en midlertidig antidumpingtold på importen af visse typer folie af aluminium med oprindelse i Armenien, Brasilien og Folkerepublikken Kina (EUT L 94, s. 17). Tyrkiet blev udpeget som analogt land med henblik på beregningen af den normale værdi for de eksporterende producenter, som ikke blev tildelt markedsøkonomisk status.
- 15 Med hensyn til meddelelsen af markedsøkonomisk status til Rusal Armenal anførte Kommissionen, at Republikken Armenien ikke kunne anses for et land med en markedsøkonomi, eftersom den var omtalt i den fodnote til grundforordningen, som denne forordnings artikel 2, stk. 7, litra a), henviser til. Kommissionen fandt i øvrigt, at Rusal Armenal ikke opfyldte de kriterier vedrørende regnskabsførelse og produktionsomkostninger, der er anført i nævnte forordnings artikel 2, stk. 7, litra c), andet og tredje led. Hvad angik beregningen af dumpingmargenen fandt Kommissionen, at Rusal Armenal opfyldte betingelserne for at opnå en individuel behandling.
- 16 Den 24. september 2009 vedtog Rådet den anfægtede forordning, hvori det tiltrådte denne vurdering fra Kommissionen. Hvad navnlig angik konklusionen om, at meddelelsen af markedsøkonomisk status til Rusal Armenal skulle afslås, angives det i 20. betragtning til denne forordning, at »Armenien [nævnes] specifikt i fodnoten til grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra a), blandt lande uden markedsøkonomi«, at »[b]ehandlingen af eksporterende producenter fra lande uden markedsøkonomi, som er medlemmer af Verdenshandelsorganisationen, fremgår af artikel 2, stk. 7, litra b)«, og at »[n]ærværende undersøgelse er fuldt i overensstemmelse med disse regler«.
- 17 Under disse omstændigheder blev der i henhold til den anfægtede forordnings artikel 1, stk. 2, indført en endelig antidumpingtold på 13,4% på importen af visse aluminiumsprodukter fremstillet af Rusal Armenal.

Sagen for Retten og den appellerede dom

- 18 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 21. december 2009 anlagde Rusal Armenal sag med påstand om annullation af den anfægtede forordning.
- 19 Til støtte for søgsmålet fremsatte Rusal Armenal fem anbringender. Retten behandlede alene det første af disse – der vedrørte en ulovlighedsindsigelse, som blev fremført i henhold til artikel 277 TEUF, og hvormed det gjordes gældende, at der ved grundforordningens artikel 2, stk. 7, var sket en tilsidesættelse af denne forordnings artikel 2, stk. 1-6, og af antidumpingaftalens artikel 2, stk. 1 og 2 – hvorfor dette anbringende frembyder en interesse med henblik på nærværende appel.
- 20 Med henblik på at begrunde EU's retsinstansers mulighed for at foretage en legalitetskontrol ud fra antidumpingaftalens artikel 2, og samtidig med at Rusal Armenal fremhævede, at denne mulighed ifølge Domstolens praksis foreligger, når EU-retsakten udtrykkeligt henviser til bestemte WTO-bestemmelser, eller når EU har haft til hensigt at opfylde en særlig forpligtelse, der påhviler den inden for rammerne af WTO, gjorde dette selskab i forbindelse med dette første anbringende gældende, at femte betragtning til grundforordningen henviste til denne aftale, og at samme forordning var blevet vedtaget med det formål at gennemføre de internationale forpligtelser, der påhviler EU-institutionerne i henhold til denne artikel i antidumpingaftalen, i EU-retten.
- 21 Rusal Armenal redegjorde i det væsentlige for, at den i grundforordningens artikel 2, stk. 7, indførte undtagelse ikke fandt anvendelse på selskabet, da denne undtagelse ikke var i overensstemmelse med antidumpingaftalens artikel 2, stk. 7, sammenholdt med den anden tillægsbestemmelse til artikel VI, stk. 1, i GATT 1994, der er indeholdt i tillæg I hertil. Ved i forhold til indførelse fra Armenien at indføre en undtagelse, som der ikke var hjemmel til i disse sidstnævnte bestemmelser, tilsidesatte grundforordningens artikel 2, stk. 7, den almindelige ordning i antidumpingaftalens artikel 2, stk. 1 og 2, hvad angår konstateringen af dumping.

- 22 Retten tiltrådte ved den appellerede dom det første anbringende og annullerede følgelig den anfægtede forordning, for så vidt som den vedrørte Rusal Armenal.

Retsforhandlingerne for Domstolen og parternes påstande

- 23 Domstolens præsident tillod ved kendelse af 24. april 2014 Europa-Parlamentet at indtræde i sagen til støtte for Kommissionens påstande.
- 24 Kommissionen og Rådet har nedlagt følgende påstande for Domstolen:
- Den appellerede dom ophæves.
 - Det første anbringende i søgsmålet for Retten forkastes.
 - Sagen hjemvises til Retten med henblik på, at denne træffer afgørelse vedrørende søgsmålets andet til femte anbringende.
 - Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.
- 25 Rusal Armenal har nedlagt påstand om, at appellen forkastes, og at Kommissionen og Rådet tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Om appellen

- 26 Kommissionen har fremsat tre anbringender til støtte for appellen.

Det første anbringende om, at Retten traf afgørelse ultra petita

Parternes argumenter

- 27 Kommissionen har med sit første anbringende gjort gældende, at den appellerede dom er behæftet med en retlig fejl derved, at Retten traf afgørelse om den ulovlighedsindsigelse, der vedrørte grundforordningens artikel 2, stk. 7, og som Rusal Armenal havde gjort gældende i stævningen i første instans.
- 28 Ifølge Kommissionen frafaldt Rusal Armenal denne ulovlighedsindsigelse i replikken i første instans, således at indholdet af det første anbringende i søgsmålet for Retten herefter var begrænset til alene Rådets tilsidesættelse af princippet om konform fortolkning.
- 29 Rusal Armenal har bestridt Kommissionens argumentation.

Domstolens bemærkninger

- 30 Det skal bemærkes, at undersøgelsen af samtlige de betragtninger, som Rusal Armenal har fremført i sine skriftlige indlæg indgivet til Retten, ikke giver grundlag for at konkludere, at dette selskab under sagens behandling frafaldt den ulovlighedsindsigelse vedrørende grundforordningens artikel 2, stk. 7, der var fremført i henhold til artikel 277 TEUF.
- 31 Af de nævnte betragtninger fremgår det således dels, at Rusal Armenal nedlagde påstand om, at Retten fastslog, at grundforordningens artikel 2, stk. 7, ikke fandt anvendelse i den foreliggende sag, eftersom beregningen, i forhold til dette selskab, af den normale værdi i henhold til reglerne vedrørende

indførelse fra lande uden markedsøkonomi tilsidesatte den nævnte forordnings artikel 2, stk. 1-6, samt antidumpingaftalens artikel 2, stk. 1 og 2, dels, at Rusal Armenal i replikken i første instans – samtidig med, at selskabet fortsat udtrykkeligt påberåbte sig artikel 277 TEUF – begrænsede sig til at præcisere sin argumentation på dette punkt.

- 32 Under disse omstændigheder skal det første anbringende i den foreliggende appel forkastes som ugrundet.

Det andet anbringende om, at Retten begik en retlig fejl ved at fastslå, at grundforordningens artikel 2, stk. 7, tilsigter at opfylde særlige inden for rammerne af WTO påtagne forpligtelser

Parternes argumenter

- 33 Kommissionen har med sit andet anbringende i det væsentlige kritiseret Retten for at have set bort fra dom Nakajima mod Rådet (C-69/89, EU:C:1991:186), da den på grundlag af de betragtninger, der fremgår af den appellerede doms præmis 36 og 53-55, fastslog, at EU-lovgiver ved at vedtage grundforordningens artikel 2, stk. 7, har villet gennemføre de særlige forpligtelser, der følger af antidumpingaftalens artikel 2 og af den anden tillægsbestemmelse til artikel VI, stk. 1, i GATT 1994, der er indeholdt i tillæg I hertil. Herved lagde Retten med urette til grund, at det tilkom den at prøve lovligheden af denne forordnings artikel 2, stk. 7, i forhold til reglerne i WTO-aftalerne.
- 34 Kommissionen har i den forbindelse anført, at denne sidstnævnte bestemmelse tilsigter at etablere en »særlig markedsøkonomisk orden«, som gælder for økonomier, som er ved at overgå til markedsøkonomi. I stedet for at basere sig på teksten i de nævnte regler i WTO-aftalerne indgår denne særordning i en EU-politisk strategi, som har til formål at belønne de indsatser, der ydes af de tidligere statshandelslande, og at tilskynde overgangsøkonomierne til at fortsætte de økonomiske reformer samt at fremme liberalisering af samhandelen.
- 35 Rusal Armenal har gjort gældende, at det kriterium, som Kommissionen har fremført til fastlæggelse af rækkevidden af EU's retsinstansers domstolskontrol i lyset af reglerne i WTO-aftalerne, med urette alene hviler på spørgsmålet om, hvorvidt EU-lovgiver har villet gennemføre de særlige i WTO-sammenhæng påtagne forpligtelser. Det fremgår af Domstolens praksis, at det ligeledes skal undersøges, om den omhandlede EU-retsakt udtrykkeligt henviser til bestemte WTO-retlige bestemmelser, idet teksten i femte betragtning til grundforordningen giver grundlag for at konkludere, at der foreligger en sådan henvisning.
- 36 Rusal Armenal er under alle omstændigheder af den opfattelse, at EU-lovgiver ved at vedtage bestemmelserne i grundforordningens artikel 2 vedrørende beregningen af den normale værdi faktisk har villet gennemføre de i hovedtrækkene identiske bestemmelser i antidumpingaftalens artikel 2 og den anden tillægsbestemmelse til artikel VI, stk. 1, i GATT 1994, der er indeholdt i tillæg I hertil, og som antidumpingaftalens artikel 2, stk. 7, henviser til. Denne konklusion følger i det væsentlige af for det første femte betragtning til samme forordning, for det andet fraværet af kriterier i EU-retten vedrørende meddelelsen af status som land med en markedsøkonomi, der fraviger denne anden tillægsbestemmelse, og for det tredje det forhold, at instrumenterne for Republikken Armeniens tiltrædelse af WTO ikke indfører nogen mulighed for at fravige antidumpingaftalens artikel 2, stk. 1 og 2.

Domstolens bemærkninger

- 37 Det skal indledningsvis bemærkes, at bestemmelserne i en international aftale, som Unionen er part i, alene kan påberåbes til støtte for et søgsmål anlagt med påstand om annullation af en afledt EU-retsakt eller til støtte for en indsigelse om, at en sådan retsakt er ulovlig, såfremt denne aftales art og

opbygning for det første ikke er til hinder herfor, og disse bestemmelser for det andet indholdsmæssigt fremstår som ubetingede og tilstrækkeligt præcise (jf. bl.a. dom Rådet m.fl. mod Vereniging Milieudefensie og Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P – C-403/12 P, EU:C:2015:4, præmis 54 og den deri nævnte retspraksis). Det er således kun, når disse to betingelser er opfyldt samtidigt, at sådanne bestemmelser vil kunne påberåbes for EU's retsinstanser med henblik på at tjene som kriterium for vurderingen af lovligheden af en EU-retsakt.

- 38 Hvad angår WTO-aftalerne følger det af Domstolens faste praksis, at disse aftaler efter deres art og opbygning principielt ikke udgør regler, på grundlag af hvilke lovligheden af EU-institutionernes retsakter kan prøves (jf. bl.a. domme Portugal mod Rådet, C-149/96, EU:C:1999:574, præmis 47, Van Parys, C-377/02, EU:C:2005:121, præmis 39, og LVP, C-306/13, EU:C:2014:2465, præmis 44).
- 39 Domstolen har i denne henseende navnlig udtalt, at den omstændighed, at det skulle anerkendes, at det umiddelbart påhviler EU's retsinstanser at sikre EU-rettens overensstemmelse med WTO's regler, ville være ensbetydende med, at EU's lovgivende eller udøvende myndigheder mister den handlefrihed, som de tilsvarende myndigheder hos EU's handelspartnere nyder godt af. Det er således ubestridt, at nogle af de kontraherende parter, som hører til EU's vigtigste handelspartnere, på grundlag af WTO-aftalernes genstand og formål har draget den slutning, at disse aftaler ikke udgør regler, hvis lovlighed efter deres nationale retssystemer kontrolleres af de nationale domstole. En sådan mangel på gensidighed ville, såfremt den blev anerkendt, kunne føre til en uligevægt i anvendelsen af WTO's regler (jf. bl.a. domme Portugal mod Rådet, C-149/96, EU:C:1999:574, præmis 43-46, FIAMM m.fl. mod Rådet og Kommissionen, C-120/06 P og C-121/06 P, EU:C:2008:476, præmis 119, og LVP, C-306/13, EU:C:2014:2465, præmis 46).
- 40 Domstolen har dog i to undtagelsessituationer – som udspringer af EU-lovgivers ønske om selv at begrænse sit råderum i anvendelsen af WTO-reglerne – anerkendt, at det i givet fald tilkommer EU's retsinstanser at prøve lovligheden af en EU-retsakt og de retsakter, der er vedtaget med henblik på dens anvendelse, i forhold til WTO-aftalerne.
- 41 Det drejer sig for det første om det tilfælde, hvor Unionen har villet gennemføre en inden for rammerne af disse aftaler påtaget særlig forpligtelse, og for det andet om det tilfælde, hvor den omhandlede EU-retsakt udtrykkeligt henviser til præcise bestemmelser i disse aftaler (jf. i denne retning bl.a. domme Fediol mod Kommissionen, 70/87, EU:C:1989:254, præmis 19-22, Nakajima mod Rådet, C-69/89, EU:C:1991:186, præmis 29-32, Biret og Cie mod Rådet, C-94/02 P, EU:C:2003:518, præmis 73, og Rådet m.fl. mod Vereniging Milieudefensie og Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P – C-403/12 P, EU:C:2015:4, præmis 56).
- 42 Det skal i den foreliggende sag anføres, at Retten – med hensyn til undersøgelsen af antidumpingaftalens status i Unionens retsorden, og efter at have bemærket, at det fremgik af femte betragtning til grundforordningen, at Unionen havde vedtaget denne forordning for at opfylde sine internationale forpligtelser – i den appellerede doms præmis 36 fastslog, at Unionen med nævnte forordnings artikel 2, som havde overskriften »Konstatering af dumping«, havde villet gennemføre de særlige forpligtelser, som er indeholdt i antidumpingaftalens artikel 2, der ligeledes angår konstatering af dumping.
- 43 Det skal under disse omstændigheder undersøges, hvorvidt den appellerede dom, som Kommissionen har gjort gældende, er behæftet med en retlig fejl, for så vidt som den når frem til den nævnte konklusion hvad angår grundforordningens artikel 2, stk. 7.
- 44 Det skal i den anledning først bemærkes, at Domstolen i visse tilfælde har anerkendt, at WTO's antidumpingsystem kunne udgøre en undtagelse fra det almindelige princip om, at EU's retsinstanser ikke kan prøve lovligheden af EU-institutionernes retsakter ud fra deres overensstemmelse med reglerne i WTO-aftalerne (jf. i denne retning domme Nakajima mod Rådet, C-69/89, EU:C:1991:186,

præmis 29-32, Petrotub og Republica mod Rådet, C-76/00 P, EU:C:2003:4, præmis 55 og 56, og Rådet m.fl. mod Vereniging Milieudefensie og Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P – C-403/12 P, EU:C:2015:4, præmis 59).

- 45 For at en sådan undtagelse i et særligt tilfælde kan anerkendes, kræves det dog ydermere, at det i retligt tilstrækkeligt omfang er godtgjort, at lovgiver har tilkendegivet en vilje til at gennemføre en inden for rammerne af WTO-aftalerne påtaget særlig forpligtelse i EU-retten.
- 46 Som anført af generaladvokaten i punkt 42 i forslaget til afgørelse, er det med henblik herpå ikke tilstrækkeligt, at det blot generelt af betragtningerne til den omhandlede EU-retsakt kan udledes, at denne retsakt skal vedtages under hensyntagen til Unionens internationale forpligtelser. Det er derimod nødvendigt, at det ud af den specifikke, anfægtede EU-retlige bestemmelse kan udledes, at denne tilsigter at gennemføre en særlig forpligtelse, der følger af WTO-aftalerne, i EU-retten.
- 47 Med hensyn til grundforordningens artikel 2, stk. 7, skal det først bemærkes, at denne bestemmelse – i forlængelse af, hvad der er angivet i syvende betragtning til samme forordning – indfører en særordning, der opstiller detaljerede regler hvad angår beregningen af den normale værdi i forhold til indførsler fra lande uden markedsøkonomi, herunder Armenien. Hvad angår disse indførsler bestemmer forordningens artikel 2, stk. 7, litra a), således, at den normale værdi fastsættes på grundlag af prisen eller den beregnede værdi i et tredjeland med markedsøkonomi eller prisen ved salg fra et sådant tredjeland til andre lande, herunder Unionen, eller, hvis dette ikke er muligt, på ethvert andet rimeligt grundlag, herunder den pris, der faktisk er betalt eller skal betales i Unionen for samme vare, om nødvendigt justeret for at indregne en rimelig fortjenstmargen. Desuden bestemmer grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra b), at den normale værdi i forbindelse med antidumpingundersøgelser vedrørende indførsel fra lande uden markedsøkonomi, som er medlemmer af WTO på datoen for indledningen af undersøgelsen, fastsættes i overensstemmelse med forordningens artikel 2, stk. 1-6, hvis det er påvist, at de markedsøkonomiske principper, der er angivet i artikel 2, stk. 7, litra c), er fremherskende for denne producent eller disse producenter med hensyn til fremstilling og salg af den berørte samme vare.
- 48 Det skal i den forbindelse bemærkes, at grundforordningens artikel 2, stk. 7, udgør et udtryk for EU-lovgivers vilje til på dette område at vedtage en fremgangsmåde, som er særegen for Unionens retsorden.
- 49 Som det fremgår af præambelen til forordning nr. 2238/2000 om ændring af grundforordningen, er de bestemmelser i grundforordningens artikel 2, stk. 7, som finder anvendelse på indførsler fra WTO-medlemslande uden markedsøkonomi, således begrundet i, at der i disse lande efter de indførte økonomiske reformer er opstået virksomheder, som operer på markedsøkonomiske vilkår.
- 50 Eftersom antidumpingaftalen ikke indeholder særlige regler vedrørende en sådan landekategori, kan der imidlertid ikke fastslås nogen overensstemmelse mellem på den ene side de regler, der er opført i grundforordningens artikel 2, stk. 7, og som omhandler indførsler fra WTO-medlemslande uden markedsøkonomi, og på den anden side de regler, der er fastsat i antidumpingaftalens artikel 2. Det følger heraf, at den nævnte bestemmelse i grundforordningen ikke kan anses for en foranstaltning, der har til formål at sikre gennemførelsen i Unionens retsorden af en inden for rammerne af WTO påtaget særlig forpligtelse.
- 51 Antidumpingaftalens artikel 2, stk. 7, sammenholdt med den anden tillægsbestemmelse til artikel VI, stk. 1, i GATT 1994, der er indeholdt i tillæg I hertil, og som artikel 2, stk. 7, henviser til, kan ikke ændre på en sådan konstatering. Ud over, at denne anden tillægsbestemmelse ikke opstiller nogen præcis regel, der regulerer beregningen af den normale værdi, omhandler denne bestemmelse således kun de tilfælde, hvor handelen er omfattet af et fuldstændigt eller i det væsentlige fuldstændigt monopol, og hvor alle indenlandske priser fastsættes af staten.

- 52 Denne konstatering ændres heller ikke af den omstændighed, at femte betragtning til grundforordningen angiver, at antidumpingaftalens regler »i videst muligt omfang« bør overføres til EU-retten. Som anført af generaladvokaten i punkt 44 og 46 i forslaget til afgørelse, bør dette udtryk nemlig forstås således, at om end EU-lovgiver ved vedtagelsen af grundforordningen ønskede at tage hensyn til antidumpingaftalens regler, tilkendegav denne imidlertid ikke en vilje til at overføre hver enkelt af disse regler til den nævnte forordning. Konklusionen om, at grundforordningens artikel 2, stk. 7, har til formål at gennemføre de særlige forpligtelser, som er indeholdt i antidumpingaftalens artikel 2, kan således på ingen måde isoleret set støttes på ordlyden af denne betragtning.
- 53 Det må under sådanne omstændigheder fastslås, at EU-lovgiver, som anført af generaladvokaten i punkt 50 og 51 i forslaget til afgørelse, har udøvet sin lovgivningskompetence hvad angår beregningen af normalværdien i forhold til indførsler fra WTO-medlemslande uden markedsøkonomi ved at anvende en fremgangsmåde, som er særegen for Unionens retsorden, og at det følgelig ikke kan påvises, at EU-lovgiver med vedtagelsen af grundforordningens artikel 2, stk. 7, har villet gennemføre de særlige forpligtelser, som er indeholdt i antidumpingaftalens artikel 2.
- 54 Det følger af samtlige de ovenstående betragtninger, at Retten ved at foretage en anderledes bedømmelse begik en retlig fejl.
- 55 Under disse omstændigheder skal den foreliggende appels andet anbringende tages til følge.
- 56 Den appellerede dom skal herefter ophæves i sin helhed, uden at det er fornødent at undersøge det tredje anbringende, som Kommissionen har fremført til støtte for sin appel, og som angår en tilsidesættelse af det almindelige princip om institutionel ligevægt.

Om søgsmålet for Retten

- 57 I overensstemmelse med artikel 61 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol ophæver Domstolen, når den giver appellanten medhold, den af Retten truffene afgørelse og kan i den forbindelse enten selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse, eller hjemvise den til Retten til afgørelse.
- 58 I den foreliggende sag finder Domstolen, at der skal træffes endelig afgørelse om det første anbringende i det søgsmål med påstand om annullation af den anfægtede forordning, som Rusal Armenal har anlagt.
- 59 Det skal i den forbindelse bemærkes, at ingen af de to i denne doms præmis 41 angivne undtagelsessituationer foreligger i nærværende sag. For det første kan det, som fastslået i denne doms præmis 53, ikke påvises, at EU-lovgiver med vedtagelsen af grundforordningens artikel 2, stk. 7, har villet gennemføre de særlige forpligtelser, som er indeholdt i antidumpingaftalens artikel 2. For det andet henviser grundforordningens artikel 2, stk. 7, ikke udtrykkeligt til nogen præcis bestemmelse i antidumpingaftalen, idet den generelle reference til denne aftales bestemmelser i femte betragtning til samme forordning i sig selv er utilstrækkelig til at konkludere, at der foreligger en sådan henvisning (jf. i denne retning domme *Van Parys*, C-377/02, EU:C:2005:121, præmis 52, *FIAMM m.fl. mod Rådet og Kommissionen*, C-120/06 P og C-121/06 P, EU:C:2008:476, præmis 113 og 114, og *Rådet m.fl. mod Vereniging Milieudéfensie og Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht*, C-401/12 P – C-403/12 P, EU:C:2015:4, præmis 58).
- 60 Under disse omstændigheder skal det første anbringende i det søgsmål med påstand om annullation af den anfægtede forordning, som Rusal Armenal har anlagt, forkastes, for så vidt som EU's retsinstanser af lovgiver er blevet pålagt at prøve lovligheden af beregningen af den normale værdi hvad angår produkter, der er fremstillet af Rusal Armenal, i lyset af alene grundforordningens artikel 2, stk. 7.

- 61 Eftersom Retten ikke har behandlet det andet til det femte anbringende, som Rusal Armenal har fremsat til støtte for sit annullationssøgsmål, finder Domstolen dog ikke, at sagen er moden til påkendelse.
- 62 Følgelig skal sagen hjemvises til Retten med henblik på, at denne træffer afgørelse om det andet til det femte anbringende.

Sagens omkostninger

- 63 Da sagen hjemvises til Retten, skal spørgsmålet om sagens omkostninger udsættes.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Store Afdeling):

- 1) **Den Europæiske Unions Rets dom Rusal Armenal mod Rådet (T-512/09, EU:T:2013:571) ophæves.**
- 2) **Sagen hjemvises til Den Europæiske Unions Ret med henblik på, at denne træffer afgørelse om de anbringender, som den ikke har taget stilling til.**
- 3) **Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.**

Underskrifter